

Årsrapport 2010
Kultursamordning Rosengård
c/o

Drömmarnas **Hus**

Kulturombuden

I stadsdelen finns det 28 kulturombud från förskolorna och 16 från skolorna. Kulturombuden är kultursamordnarens länk ut till skolorna och de som bär erfarenheter av hur det ser ut och de som arbetar aktivt med det kulturutbud som fördelas från centralt håll via KBU och Kulturproceduren. Det är ombuden som gör att det blir verklighet av kulturen på skolorna och förskolorna och det är helt avgörande att de har tillräckligt med tid att läsa mail och fördela platser till sina skolor och förskolor. De är också de som vi samarbetar med när det gäller att initiera nya projekt, fortbilda och inspirera och utveckla andra frågor som rör kultur i skola och förskola. Kultursamordnaren träffar kulturombuden flera gånger per termin

KBU

Kultur för barn och unga, som är en del av Kulturförvaltningen Malmö stad, arrangerar regelbundna möten med alla Malmös 10 kultursamordnare. Vi får information om kommande utbud och annan viktig info.

Förskolorna

Under 2010 har förskolorna arbetat med tema Cirkus. Temat startade med en workshop och inspirationsträff för kulturombuden tillsammans med Cirkus Saga. Vi arbetade med cirkuslek. Efter detta gick arbetet vidare på förskolorna. Personalen trollade, man läste böcker på temat och tillverkade clownnäsor. På vår traditionella Musik o Picknick dag i maj då alla förskolor på Rosengård kommer till Rosengårdsparken bredvid Drömmarnas Hus, engagerade vi Clownronden som gjorde en konsert. Alla barn kom utklädda dit, ca 800-1000 barn o personal. Många av stadsdelens barn var dessutom och såg Cirkus Skratt i september på Bulltoftafältet. I oktober hade vi en cirkusworkshop med Cirkusskolan. Under hösten arrangerade vi en workshop för kulturombud och förskolepersonal på temat "Kroppens fantasi". Expresssteatern utbildade förskolepersonal i fysiskt uttryck. Det blev ett inspirerande, roligt sätt att spela teater, där man inte behöver uttrycka sig i ord. Vidare erbjöd Drömmarnas Hus en workshop i hur man sedan berättar en vald historia tillsammans med barnen med hjälp av det fysiska uttrycket på ett lätt och lekfullt vis. Alla hade sin utgångspunkt från en favoritbok. Barn och förskolelärare kom till workshopen och satte samman historien. Målet var att man sen skulle visa upp den på sin förskola!

Stora evenemang

Miniröris

Under några år har vi anlitat Friskis och Svettis med sitt program Miniröris. Så gjorde vi även i år vid två tillfällen i maj och två tillfällen i september då det är ett mycket uppskattat arrangemang. Det är lättillgängligt för förskolebarnen i alla åldrar, det kräver ingen större arbetsinsats från personalen för att förskolans alla barn skall kunna delta och sist men inte minst – barnen älskar det. Att få en spännande historia berättad till rytmisk musik och där man fysiskt deltar i en "gymnastisk" gestaltning av det som berättas är medryckande för både liten och stor.

Musik och picknickdagen

Se texten ovan.

Julfesten

Liksom så många år tidigare arrangerades årets traditionella julfest i parken utanför Drömmarnas hus. I år var det riktigt kyligt så både tomte, musiker och alla barnen fick jobba för att hålla värmen. Men 800 barn dansade, sjöng och fick träffa den cyklande tomten. Lika uppskattat som alltid.

Gästspel

Den största delen av utbudet inom kultur köps in centralt av Kultur för Barn och Unga och fördelas numera ut till alla skolor och förskolor genom Kulturproceduren. Utöver detta kompletterar vi med egna inköp. Till förskolorna köpte vi under hösten föreställningen Max av teater Sagohuset. En föreställning för de allra minsta barnen som bygger på böckerna om Max. Vi kunde erbjuda 12 föreställningar för sammanlagt 300 barn. Föreställningen var otroligt uppskattad.

Skolorna

Fröpåseprojektet

Vad får små, små frön att växa? Vad bestämmer vad man ska bli när man blir stor?

Under hösten har elever från Apelgårdsskolan och Örtagårdsskolan, åk 5 och 6, fördjupat sig i Naturlyrik, fröer, växter och färger. Utifrån inspiration i Drömmarnas Hus växthus, möte med trädgårdsmästarna och texter från olika författare var det dags för eleverna att själva skriva och måla. Tillsammans med författare och pedagog skrevs egna naturdikter och stora målningar med inspiration från naturens och växternas färgskalor. Resultatet presenterades sedan på fröpåsar med fröer från Rosengårdsodlingarna i Drömmarnas Hus trädgård. Små fina askar med Rosengårdsfröer att sprida för världen! Den 9 december var det släppest i trädgården och "Seed poetry slam" tillsammans med diktaren Durim Carkani. Då delades frölådor ut till eleverna att sälja själva + att alla fick vars sin diktbok med samtliga elevers dikter. Projektet var ett samarbete mellan odlingsprojektet Lärande liv på Drömmarnas Hus, kultursamordning Rosengård och Rosengårds bibliotek.

Inköp och samarbete

Under våren köptes föreställningen "Kerstin Blixt i hetluften" in från Expressteatern. Ett deckarmysterium som erbjöds förberedandeklasser på Rosengårdsskolan och Örtagårdsskolan.

Under våren fick några klasser från Rosengårdsskolan en möjlighet att vara arkivdetektiver på Malmö stadsarkiv. Samarbetet byggde på en fördjupning på det sedan tidigare påbörjade deckartemat på Rosengård.

Skapande Skola år 2

Vem deltog?

Deltagande skolor: Apelgårdskolan 18 st åk 9 elever som själva hade valt att de ville gå in i det skapande arbetet. Med var även ett lärar/pedagoglag bestående av: Yvonne, skolbibliotekarie, Petra, lärare och Kalle, fritidspedagog. Kalle blev även den som musiksatte den kommande filmen. Örtagårdskolan deltog med elever från en årskurs 8 och ett helt arbetslag av lärare från samtliga 8:or och skolbibliotekarien Lone. Rosengårdsskolan deltog med en årskurs 9:a och en lärare, Andreas.

Från Kultursamordningen och Drömmarnas Hus deltog Åsa med projektsamordning, Liza - teaterpedagog, Mathias- dramapedagog, Figge- film/skrivar –pedagog och filmklippning extern- Patrik.

Målsättning/syfte:

Att låta elever få arbeta med ett skapande arbete och en läroprocess som möjliggjorde egen kreativitet och ett eget gestaltande uttryck i bild, film, text samt fysiskt gestaltande. Dessa tankar och uttryck skulle sedan samlas i en delad konstnärlig produktion, en film som skulle visas på en "riktig" biograf i staden. Skapande skola arbetet hade även en målsättning att låta de olika institutionerna, kulturinstitutionen kontra skolans arbetssätt lära av varandra. Alltså ett möte mellan olika pedagogiska tankar om lärande och skapande arbete i ett pedagogiskt syfte.

Förarbete:

Grundtematik och förberedande arbete bestämdes av kulturpedagoger och lärarlag tillsammans. Samtliga elever erbjöds möjligheten att se en teaterföreställning kallad "Allt du äger är mitt". Utifrån denna inspiration och annat förberedande, igångsättande arbete på skolorna så startade elevernas egna kreativa skapande.

Genomförandeperioden och den kreativa processen beskriven av en av kulturpedagogerna

Vi började med att träffa de tre grupperna. Drama- och skrivövningar användes som ett sätt att både lära känna varandra och ett sätt att identifiera intressen och färdigheter. Tillsammans med eleverna spånade vi idéer till en historia: Ska jorden gå under 2012? Människor från hela världen som hört rykten om undergång. Före och efter en katastrof. Dåtid och nutid. Mm. En av skolorna hade redan bestämt att de ville arbeta med en Story Line som handlade om en ö som hotades av undergång på grund av splittring och därpå följande naturkatastrofer. Vi berättade också historien för alla.

Det kändes som att vi kunde, och skulle vinna på att, göra en historia med alla elever. Då kunde deras idéer befrukta varandra och vi som pedagoger kunde komma djupare in i historien och processen. Nöten att knäcka i det sammanhanget var hur vi skulle arbeta med den skola som redan bestämt sig för den specifika metoden Story Line. Den första tanken var att vi skulle göra ett mer dokumenterande arbete om deras projekt. En idé som vi ganska snart tyckte kändes otillräcklig. Eleverna fick ingen riktig nytta av att ha oss som kulturpedagoger på skolan tyckte vi och kunde

jämföra med eleverna från de andra skolorna som blev inspirerade och tyckes växa genom den process som vi satte igång.

Det gick flera turer och vi uppfattade det som att det fanns oenighet och även bristande kommunikation inom personalgruppen på skolan och att det försvårade arbetet. Vi kom fram till en kompromiss där vi arbetade inom ramen för deras givna Story Line och ändå använde metoder där vi som kulturpedagoger kunde bidra med kompetens och lyfta fram osedda sidor och talanger hos barnen (genom skrivande och drama mm). Ett arbete som mynnade ut i filmberättelsens "förhistoria" som blev en legend och filmens prolog.

På träff nummer två (med de andra skolorna) fick eleverna genom skriv- och dramaövningar närma sig ön utifrån. Vi bestämde att det skulle ha skett en multikatastrof (jordbävning, tsunami, översvämning, torka). Fokus skulle ligga på vad som händer mellan människor i en pressad situation som denna.

Hur skulle vi kunna göra en spännande och sevärd film utifrån de förutsättningar vi hade? Det fanns ingen budget för scenografi (knappt ens för videoband). Eleverna (och kanske några av oss pedagoger) var de som kunde vara med framför kameran. Och tiden var begränsad. Jag tror att vi hade åtta träffar med varje grupp. Under dessa skulle vi hinna med att både bekanta oss, komma fram till en ide, utveckla den och realisera den. Och hur skulle vi hitta en form som kunde ta tillvara på så många talanger och idéer hos eleverna som möjligt? Skulle vi göra en fiktiv dokumentär? På det sättet behövde det inte bli tal om "skådespeleri" i vanlig mening och vi kunde använda många olika uttrycksformer: teckningar, ljudupptagningar, texter, filmfragment, enkla rekonstruktioner och vad vi nu kom på. Genom att utforma övningar i olika medier (text, ljud, drama, bild) kunde vi också lära eleverna mer om hur en film byggs upp med alla audiovisuella byggstenar. Den som inte ville stå framför kameran eller den som inte tyckte om att skriva kunde ändå vara med och bidra i lika hög grad.

Efter att först ha kommit utifrån till ön trängde vi snart in i karaktärerna som vi först sett på håll (genom egna texter) och på fotografier (skapade i dramaövningar). En elev kom på att det skulle finnas en myt om ett par röda ögon på ön. Det blev en motor för många i berättandet. Var det en varg eller en människa? Var det människor som gjorde sig till vargar, rovdjur, för att få makt? Mat?

Exempel på vad som kunde hända med människor i en pressad situation som efter en katastrof fanns dagsaktuellt i och med det som just hänt på Haiti. Detta pratade vi om, liksom om tsunamin för ett antal år sedan och om elevernas egna erfarenheter från liknande situationer.

I efterhand skulle man kunna tolka de röda ögonen som en metafor för krig. Och autenticiteten i de brev som sedan arbetades fram och som bär mycket av berättelsen låter ana att det finns personliga erfarenheter med anknytning till krig bakom. Berättelser som kanske inte fått komma fram om det inte varit för den just den fiktiva ram som vi tillsammans byggde upp. Flera av dem som engagerat sig mest i projektet och spelat en avgörande roll för det har bara varit i Sverige i något eller några år. Det engagemang som de visat tillsammans med glädjen i deras ögon efter premiären visar att det betytt mycket att få berätta, bearbeta, skapa och bli sedda.

Vi utvecklade det vidare som en stafett så att vi till exempel kunde läsa den ena gruppens texter för den andra och låta dem associera, tänka ut bilder och sätt att gestalta dem på. Vi försökte hitta

övningar, som sedan blev scener, som gjorde alla delaktiga, med mera fysiska utmaningar för dem som behövde det och mera intellektuella för dem som behövde det.

Som ett kitt för att få alla delar att hålla samman byggdes en ramberättelse. Där kom jag och övriga pedagoger med mycket av idéerna men allt lades fram för eleverna som fick tycka till och utveckla. Till sist spelade vi in de texter som valts ut. Vi filmade ramberättelsen om en låda med texter, teckningar och ting som liksom föder historien (med en av oss från Drömmarnas Hus i rollen som dokumentärfilmare). Efter det engagerades en klippare som under ett par månader på deltid arbetade för att göra det bästa tänkbara av materialet. Det blev premiär och alla deltagande elever fick komma och se filmen på en biograf.

Reflektioner

Min uppfattning är att arbetet med filmen har stärkt många av eleverna i deras självkänsla, att det har varit ett lustfyllt arbete, om än inte utan vända. Att många av eleverna har vågat göra saker som de aldrig tidigare gjort. Att både lärare och elever har hittat nya sidor och förmågor hos varandra.

Här är några exempel:

I en av grupperna var förväntningarna ganska låga inför projektet. De tyckte att det skulle bli tråkigt. De hade gjort liknande saker förut och resultatet hade inte blivit bra. I en utvärdering när vi närmade oss slutet av projektet var alla lyriska. De hade aldrig trott att de skulle få vara med om något sådant här. Varje gång de kom för att arbeta med projektet var de fulla av idéer, förväntningar och lust. Här ska tilläggas att för just denna grupp var detta en frivillig aktivitet och flera av de som började delta i projektet fullföljde det inte. De som blev kvar blev dock en dess då större tillgång för projektet.

En pojke hade kommit nyligen som flykting till Sverige. Han var utanför i sin klass. Till projektet kom han med bra idéer. Han övervann en rädsla att stå framför kameran och var suverän där. De andra såg det. Efter premiärvisningen var han den första som kom fram för att skriva upp sig på en kontaktlista för de som eventuellt ville vara med i nya projekt. Han hade hela tiden innan varit blyg och tillbakadragen. Nu sken hela hans ansikte och vitnade om stolthet och självkänsla.

En lärare som undervisade i naturvetenskapliga ämnen följde med sin klass i egenskap av mentor. Han var först ganska reserverad och tyckte att han hade en mycket svår klass. Under resan upptäckte han att flera av eleverna hade talanger som han inte sett. Han blev inspirerad och engagerade sig i kreativa brainstormingar som bland annat resulterade i att han satte samman en bok med sina elevers texter.

Möten av det här slaget mellan skola och kultur tror jag är av stor betydelse för båda parter. Jag har själv lärt mig mycket av eleverna och de har inspirerat mig och jag tror oss alla som var med. Jag hade gärna sett fler och fördjupade sådana möten. Hade vi haft mer tid och resurser hade vi t.ex. kunnat träffa eleverna även efter premiären för reflektioner och utvärdering. Det hade varit värdefullt för oss alla tror jag. Och i ett mer omfattande projekt hade eleverna även kunnat vara med och följa, och kanske delta i, efterarbetet (klippning, ljudläggning mm) där mycket av filmen skapas. Och mycket annat hade kunnat utvecklas och fördjupas men det är, eller skulle kunna bli, en annan historia...

Processen beskriven av lärarlaget på Apelgårdsskolan

Vi lät eleverna själva välja om de ville medverka i Skapande skola. 18 elever av ca 45 från år 9 valde att medverka. De förberedande arbetsuppgifterna utgick från följande frågeställning: Hur långt är man villig att gå för att få det man vill ha och vad blir konsekvenserna av ens handlande. Innan vi startade arbetet tillsammans med Drömmarnas hus gjorde vi följande:

Vi såg filmen "The day the earth stood still", vi läste olika böcker inom temat och vi såg föreställningen Allt du äger är mitt.

Vilka resultat eller effekter från Skapande skola har hittills kunnat identifieras för eleverna (tex vad gäller inläring, självkänsla, attityd), ge konkreta exempel:

Många har fått möjlighet att tala inför grupp på ett sätt som de inte brukar göra. Det har utvecklat deras förmåga att våga ta plats och prata inför andra. Det märktes tydligt under mötena på Drömmarnas hus att de vågade ta större plats för varje gång, förmodligen för att de kände sig trygga i gruppen.

Som lärare (Linda) i klassen, märker jag att vissa elevers självförtroende har ökat. Det känns väldigt bra att resultatet på deras arbete blev någonting riktigt som alla kunde vara stolta över. Det blev en riktig avslutning på arbetet och det var uppskattat av alla. Det var roligt att eleverna fick tillfälle att umgås i konstellationer som de inte brukar vara i. Alla samarbetade på ett bra sätt och jag tror att de lärde känna varandra bättre. Under projektets gång märktes ett stort engagemang hos eleverna, många frågor och funderingar kom upp spontant då jag (Yvonne) träffade eleverna i biblioteket. Frågorna gällde både praktiska saker såsom hur man filmar osv. men även många frågor kring vårt tema. Många av våra medverkande elever har kommit till Sverige under sina senare år i skolan och har därför ingen erfarenhet av detta arbetssätt, då detta praktiseras i större utsträckning med de yngre barnen. Skapande Skola gav de en ny erfarenhet i hur man kan arbeta med sitt skrivande och ha det som ett underlag till en film. De var alla mycket stolta över att det var deras berättelse som låg till grund för handlingen i filmen.

Vilka resultat eller effekter från Skapande skola har hittills kunnat identifieras av skolpersonalen (tex vad gäller arbetssätt och lärprocesser), ge gärna konkreta exempel:

Det var bra för mig som pedagog (Linda) att se dem som brukar vara tysta och blyga ta för sig och våga lite mer än vanligt. Det var också roligt att se samspelet och samarbetet mellan olika elever.

Ett övergripande mål med Skapande skola är att långsiktigt etablera ett gott samarbete mellan skola och kulturliv. Hur kan samverkan mellan skola och kultur påverkas av Skapande skola? Ge gärna konkreta exempel:

Eleverna har fått ett ökat intresse för den här typen av arbete. De tyckte att det var jätteroligt att spela in en film och de var mycket intresserade av att få veta mer om hur film skapas. De vill gärna fortsätta arbeta med liknande arbetsuppgifter. Eleverna har fått känna att de kan klara av uppgifter som de inte visste att de kunde klara av och det ger dem också ett ökat intresse för att delta i liknande arbete vid andra tillfällen. Att etablera ett gott samarbete mellan skola och kulturliv i en stadsdel som Rosengård tror vi är mycket viktigt eftersom man med hjälp av olika uttrycksformer kan förstärka och utveckla elevernas språk. Skapande Skola blev en positiv mötesplats där vi fick möjlighet att träffas både elever, pedagoger och kulturarbetare. Tillsammans kan vi hjälpa eleverna att utveckla sitt språk men även ge eleverna en möjlighet att utveckla inom andra uttrycksformer så

som teater, film och konst m.m. Det var roligt att Skapande Skola var ett samarbete mellan olika skolor. Även om eleverna inte träffades under samarbetet så blev det så bra och det tror jag var viktigt för dem att se.

Några citat från deltagande elevers utvärderingar:

-jag är glad, stolt och nöjd med vårt arbete på skapande skola. Man borde göra fler sådana projekt i vår skola så att man motiverar alla barn o ungdomar/ Maha

-jag trodde att det skulle bli värsta actionfilmen med bomber som exploderar, men sen när vi började med filmen så tyckte jag att det var bättre att göra uppvärmningar och andra roliga saker än att göra riktig film/Selma

-jag var jätterädd och trodde att det kommer att gå väldigt tråkigt för mig. Jag har varit här för 1 år sedan jag kom till Sverige och tyckte att det var inte så roligt. Den här gången gick superbra för mig o andra. Vi fick göra och prova många nya saker som vi har inte alls tänkt på eller drömt om. Att vara huvudperson i en film är något som jag kommer aldrig att glömma det/Alia

Skapande skola år 3

Inför tredje omgången av Skapande skola utökade Kulturrådet målgruppen till att gälla hela grundskolan och stadsdelen valde då att låta ansökan gälla åk 5. Rosengårds stadsdel ville med ansökan samverka tätt med Drömmarnas Hus för att vidga vyerna och lära av internationella erfarenheter.

Internationellt

Årets skapande skola har en europeisk dimension. Drömmarnas Hus är en del av ett EU projekt, Artist in Creative Education, tillsammans med tre andra länder: England, Holland och Österrike.

Drömmarnas Hus blev utvalda av Kulturdepartementet att representera Sverige i projektet som undersöker framgångsfaktorer i mötet mellan kultur och skola. Målet är att skapa en guide med erfarenheter om vad som krävs för att det ska bli ett lyckat samarbete mellan konstnärer och skolvärlden. 25 konstnärer och pedagoger är delaktiga där alla har lång erfarenhet av skolpedagogiskt arbete. Projektet startade i maj 2010 och avslutas september 2011. Alla deltagare möttes under en intensiv workshopvecka i Amsterdam i oktober 2010 där vi påbörjade arbetet med guiden. Under skolåret driver alla deltagande konstnärer/pedagoger projekt i skolor i sitt hemland. Erfarenheterna från dessa projekt kommer att bli en del av erfarenhetsbanken och blir synliggjorda i guiden. Metoder och frågeställningar om kreativt lärande undersöks och blir verklighet inom ramen för Skapande skola. Alla medverkande konstnärer/pedagoger kommer också att ha ett utbyte med varandra under tre dagar där de också deltar med egna workshops. I september avslutas projektet med en konferens i Bryssel där guiden lanseras.

Lokalt

Årets deltagande skolor är Värner Rydén och Rosengårdsskolan. 100 elever och 7 lärare i årskurs 5. Från Drömmarnas Hus deltar 5 pedagoger som arbetar inom drama, skrivande, film och foto. Arbetet startade med att vi hade två gemensamma workshops med de deltagande lärarna för att komma fram till hur vi vill arbeta och med vilket tema. Vi landade i temat "Inuti och utanpå" för att arbeta

med identitet, rädslor, grupp, individ och den egna kraften och viljan. Under hösten har vi träffat klasserna varje fredag under 7 veckor. Vi har processat tematiken och eleverna har fått göra skrivövningar, dramaövningar och filmövningar för att fördjupa sig. Utifrån tidigare erfarenheter vet vi att det är av stort värde att arbetet når fram till ett konkret mål. Eftersom flera av Drömmarnas Hus pedagoger som arbetar i projektet jobbar med film så blev det naturligt att slutprodukten blir en film. Under hösten samlade pedagogerna in elevernas tankar och idéer och skapade utifrån detta ett manus till filmen. Vi ska nu presentera manuset både för lärarna och eleverna och under våren sker skapandet av filmen. Vi fortsätter att träffa klasserna varje fredag vid 8 tillfällen. Efter detta klipper vi och har sedan premiär på biograf Spegeln 27 april. Vi kommer också att ha filmvisningar på respektive deltagande skola.

För Kultursamordningen c/o Drömmarnas Hus Caroline Ulvsand 2011-01-31

040-31 15 92 caroline@drommarnashus.se